TOVERI

Länsnen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, A. N. KOSKELA, K. E. HEIKKINEN

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:

For 1 year $3.75; For 6 Months, $2.00; For 3 Months, $1.25; For 1 Month 50c.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:

1 vuosikerta $3.75; 6 kuukautta $2.00; 3 kuukautta $1.25; 1 kuukausi 50c.

SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:

1 vuosikerta $6.50; 6 kuukautta $3.50.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntyma- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c.

Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.

Telefooni: konttori 365, toim. 832.

1

Kahdenlaisia näkökantoja

Niidenkin keskuudessa, jotka lukeutuvat valistuneisiin ja luokkataistelun tunnustaviin työläisiin, on valitettavan paljon sellaisia, jotka eivät kuitenkaan katsele yhteiskunnallisia suhteita luokkansa, vaan jonkun määrätyn ryhmän, johon he itse kuuluvat, tai kokonaan yksilöllisten etujensa kannalta.

Ja joka kerta kun sosialistipuolueen ohjelma joutuu ristiriitaan sellaisten pyrkimysten kanssa, s. o. joka kerta kun he huomaavat että sosialistipuolueen ohjelmassa ei voidakaan ottaa lukuun erikoisesti heidän erikoisetujaan, selittävät he puolueen olevan väärässä, sillä itse he luonnollisesti eivät koskaan voi erehtyä.

Varsinkin välillisiin parannuksiin nähden ilmenee tämä kahtalainen näkökanta erittäin selvästi. Melkein jokainen myöntää että sosialistipuolueen lopullinen päämäärä on se johon työtätekevän köyhälistön on pyrittävä, mutta mitä olisi tehtävä siihen mennessä, siinä ei enää olla yksimielisiä. Mutta vaikka näissä välillisiä parannuksia koskevissa kysymyksissä ollaankin eri mieltä, ei sellaisen erimielisyyden saisi antaa mennä niin pitkälle, että toiminnassa syntyy hajaannusta. Kummallakin puolella voidaan tukea mielipiteitä ja mikäli mennään äärimmäisyyksiin, mikäli ei voida saada aikaan yhtenäistä toimintaa, johtuu se siitä, että joko ei tunneta tai ei tahdota tunnustaa erehdystä milloin sellainen on sattunut.

Kahdenlainen näkökanta ei voi esiintyä niiden keskuudessa, jotka tuntevat suunnillekaan sosialistipuolueen tehtävän ja sen voimasuhteet, sekä miten mikin suunnitelma vaikuttaa yhteiskunnallisiin suhteisiin. Kauniilkin näyttävät uudistukset saattavat toisinaan olla kokonaan taannuttavia ja siis sellaisinaan kelpaamattomia sosialistipuolueen ajettavaksi.

Ei pitäisi koskaan unohtaa, että vaikka sosialistipuolue ajaa välillisiäkin parannuksia, se ei ole silti mikään reformipuolue. Se voi ajaa välillisiä parannuksia vain sikäli kuin sen vallankumouksellinen päämäärä niitä edellyttää, mutta milloin nämä parannukset edistävät taantumuksellisuutta, silloin eivät ne kuulu puolueemme ohjelmaan, sillä silloin ne eivät olekaan parannuksia työväestön joukoille, vaan yksityisille.

KANSALAISVAPAUDET SODAN AIKANA

Näinä sotavimman ja "isänmaallisuus"-kiihkoilun aikoina ei anneta paljon arvoa ihmisten mielipiteille, jotka eivät kaikessa käy yhteen hysteeristen sotaintoilijoitten kanssa. "Isänmaan edun" varjossa tehdään räikeitä loukkauksia perustuslakien takaamia vapauksia vastaan. Huudetaan "isänmaanpetturuutta" mitä köykäisimpien syitten perusteella. Jokainen lievinkin arvostelu vallitsevasta sotakiihkosta tulkitaan teoksi, jonka johdosta usutetaan virkavalta arvostelijoitten kimppuun. Viranomaisetkin usein menevät kauas toimintavaltansa ulkopuolelle.

Mutta kalliita kansalaisvapauksia, sellaisia kuin on puhe- ja kokoontumisvapaus, täytyy puolustaa viimeiseen asti. On muistettava, että maan perustuslain mukaan ne yhä edelleen ovat **vallassa.** Maassa ei vallitse mitään sotatilaa siinä merkityksessä, että se tekisi lopun perustuslaista. Tämä on erittäin tärkeätä muistaa.

Painatamme tähän lehtemme numeroon lausunnon, minkä on antanut tunnettu New Yorkin lakimies Harry Weinberger. Siitä selviää, mitä yleinen laki sanoo puhe- ja kokoontumisvapaudesta. Huomaamme, että poliisiviranomaisilla ei ole läheskään sellaisia oikeuksia, millaisia he ovat ottaneet tavakseen ottaa sotavastaisen agitatsionin nujertamisessa.

H. Weinbergen lausunto kuuluu:

Kysymys No. 1. Poliisi ja muut paikalliset viranomaiset kieltävät katukokouksia, jopa haaleissakin pidettäviä kokouksia sillä syyllä, että sodasta keskusteleminen muka on "isänmaan petturimainen lausunto." Mitä tarkotetaan "isänmaanpetturimaisella lausunnolla."

Vastaus: **Ei ole olemassa mitään lausuntoja, jotka lausuntoina edustaisivat isänmaanpetturuutta.** Pelkkä mielipiteen ilmilausuminen vaikka se osottaisikin myötätuntoa vihollista kohtaan ja olisi riittävän voimakas oikeuttamaan yleistä paheksumista sekä epäluuloa, että puhuja sydämeltään on petturi, ei kuitenkaan Yhdysvaltojen perustuslakien ja yleisten lakien mukaan riitä tukemaan isänmaanpetturuudesta tuomitsemista. Aikaisemmista tämäntapaisista oikeusjutuista ilmenee, että isänmaanpetturuuden rikos ei ole tapahtunut ennenkuin on tapahtunut rikoksellinen teko. Useita kertoja ovat oikeuslaitoksemme olleet sitä mieltä, etteivät edes salaliittoutuminen hallituksen kukistamiseksi tahi isänmaanpetturuuden tekemisen aikomus, tahi isänmaanpetturuutta tää vallan hyvin, että työtä ei ole saatavissa läheskään kaikkialla, eikä edes siedettävilläkään ehdoilla, puhumattakaan kunnollisista ehdoista. Mutta työnantajat, jotka eivät koskaan maksaisi muuta kuin nälkäpalkan, puhuvat työväestön puutteesta, saadakseen joutilaan väestön liikkumaan paikkakunnalta toiselle.

Virallisissa piireissä tunnustetaan sangen harvoin se tosiseikka, että työväestöstä ei ole puutetta. Tavallisesti niissä puhutaan joutilaisuuden johtuvan työhaluttomuudesta, laiskuudesta. Tavallaan merkillisenä poikkeuksena onkin mainittava Californian työkomissioneerin joitakin päiviä sitte antama lausunto, jossa avoimesti selitetään, että mitään työväestön puutetta ei ole ja missä siltä näyttää, johtuu se vain kelvottomista asuntosuhteista ja riittämättömistä palkoista. Lausunto kuuluu:

"Yleisen työvälitystoimiston kokemus on osoittanut, että milloin hyvänsä maanviljelijä maksaa kunnollisen palkan työväestölleen, ei paikan täyttäjistä ole puutetta. Me olemme huomanneet että useat maanviljelijöistä tarjoavat nykyisin samallaisia palkkoja, kuin maksettiin viisitoista ja kaksikymmentä vuotta takaperin. Maksakaa työväestölle kunnollinen palkka ja antakaa heille sopivat asunnot ja elinehdot, siinä vastaus maanviljelystyöväestö-kysymykselle.

"Selitykset työväestön puutteesta perustuvat tavallisesti kunkin paikkakunnan itsekkäälle pyrkimykselle koota sinne mahdollisimman paljon joutilasta työvoimaa, jota sitte tarpeen tullen voidaan käyttää. Valtiomme eri kaunteista saapuneet valitukset työväestön puutteesta ovat tehdyt ottamatta ollenkaan lukuun kautta valtion vallitsevaa yleistä työläisten tarvetta ja saatavana olevia työläisiä.

"Me uskomme että maanviljelystyövoimakysymyksen vakavin puoli on siinä, että työväestö pyrkii muuttamaan maanvilj.-töistä tehdasteollisuuteen. Se johtuu muilla työaloilla alituisesti kohoavista palkoista ja maanviljelystöissä vallitsevista kunnollisten asunto- ja elinsuhteitten puutteesta. Elin- ja asuinsuhteet californialaisilla maatiloilla ovat hirvittävät. Työhön pyrkivän miehen on käytettävä heinäsuovaa makuupaikkanaan ja laitettava itse ruokansa. Enemmän kuin kuusikymmentä prosenttia maanviljelystyöväestöstä on palkotuksesta sanan "kavallusta" ja ellei sitä uudestaan sinne aseteta edustajahuoneen ja senaatin yhteisessä istunnossa, niin Yhdysvalloissa ei tule olemaan mitään kavalluslakia.

Neuvoni kaikille puhujille on, että he **puheissaan suosittelisivat lakien muutoksia tahi lain kumoamista.** Kaikissa asevelvollisuuden keskustelemista varten kutsutuissa kokouksissa ja kaikessa tätä asiata koskevassa kirjallisuudessa pitäisi selvästi sanoa, että näitä kokouksia pidetään tahi kirjallisuutta julkaistaan tarkotuksella anoa kongressilta lakien kumoamista. **Sellaiset lausunnot, puheet ja kirjallisuus ovat ehdottomasti oikeutetut, eikä niitä voi lainmukaisesti estää.**

Kysymys No. 3. Milloin laillinen toimintavalta on poliiseilla yleisiin kokouksiin nähden?

Vastaus: **Poliisilla ei ole mitään oikeutta saapua yksityisen omistamalla alueella pidettäviin kokouksiin ilman laillista valtuutusta hajoittaa kokous,** oli se yksityisessä tahi yleisessä paikassa; **heillä ei ole oikeutta keskeyttää katukokouksia tahi estää jotakin henkilöä puhumasta ennenkuin hän on sanonut jotakin, jonka nojalla voidaan tehdä syyte häntä vastaan.** Joissakin kaupungeissa on määräyksiä, että katukokouksia varten on hankittava lupakirja. Näitä määräyksiä pitäisi noudattaa, **mutta poliiseilla ei ole mitään laillista oikeutta kieltää lupakirjan antamista.** Myöskään poliisilla ei ole oikeutta estää kirjallisuuden jakamista kaduilla tahi kokouspaikalla. Muutamissa kaupungeissa on määräyksiä, että ei saa heittää paperia kaduille. Mutta jos lentolehtisiä jakava henkilö antaa lehtisen jollekin henkilölle ja tämä heittää sen kadulle, niin on jälkimäinen rikkonut lakia eikä suinkaan edellinen. (Tässä Weinberger mainitsee useita oikeuksien ennakkopäätöksiä työväenluontoisista asioista.)

New Yorkin ylioikeuden tuomari William J. Gaynor lausui eräässä oikeusjutussa seuraavasti:

"Poliisilla ei ole mitään oikeutta väkivaltaisesti sekaantua kansalaisten asioihin paitsi siinä tapauksessa, että heitä vangitaan rikoksesta. Päinvastainen menettely on tullut liiankin yleiseksi. Sellaista menettelyä ei sallita missään vapaassa valtiossa maailmassa. lukuunottamatta muutamia suuria kaupunkeja tässä maassa ja niissäkään sitä ei tulla enää kauan sietämään. **Kansalaisella on yhtä paljon oikeutta vangita kansalaisia.** Toisin sanoen, kun kansalaiset eivät tahdo suorittaa poliisipalvelusta itse, he palkkaavat poliiseeja tähän tarkotukseen, mutta sen kautta he eivät tee poliiseja hallitsijoiksi eivätkä anna poliisille enempää oikeutta sekaantumaan yksityisten ihmisten asioihin kuin mitä heillä itsellään on."

Tuomari Samuel Seebury, New Yorkin vetoomusoikeuden tuomari, lausui erään oikeusjutun yhteydessä:

"Poliisien velvollisuudet, kuten kaikkien yleisön palvelijain velvollisuudet, ovat tarkasti määrätyt lain kautta ja kun he menettelevät vastoin tätä velvollisuuttä, he ovat pahantekijöitä ja lain rikkojia. Vapaan hallituksen oleellinen luonne on, että jokainen virkailija itse on lain alainen, eikä kukaan ole lain yläpuolella ... Poliiseilla ei ole oikeutta tunkeutua ilman laillista valtuutusta yksityiselle alueelle, kuten asuntoihin ja klubihuoneisiin, vain sen vuoksi, että he epäilevät, että siellä tullaan tekemään jotakin lainvastaista ... On vaikeata kuvitella räikeämpää sorron muotoa kuin tämä niin kutsuttu oikeus toimeenpanna kotitarkastuksia, saadakseen selville tapahtuuko siellä mitään lainvastaista. Eräässä oikeusasiassa on Lord Camden selittänyt, että "kun tunkeudutaan jonkun henkilön asuntoon nimettömällä valtuudella tarkotuksella saada todistuskappaleita, niin se on pahempaa kuin espanjalainen inkvisitioni; se on laki, jonka alaisena ei kukaan englantilainen haluaisi elää tuntiakaan; se on mitä julkein yleinen loukkaus

Työväestöstä ei ole puutetta

Porvarilehtien tavalliset selitykset ja työnantajien valitukset työväestön ja varsinkin maanviljelystyöväestön puutteesta lännellä ja kautta koko maan, ovat kaikkea perää vailla. Jokainen työtä etsivä työläinen tiesi

Lisätulojen vaatimukset ja kansallinen kriisi

Rautatieyhtiöiden taholta on esitetty kunkin valtion asianomaisille virastoille, että viidentoista prosentin korotus rahdinkuletushinnoissa olisi nyt saatava heti läpäisemään ja asetettava se pysyvästi voimaan tulevan kuukauden alusta. Joitakin aikoja takaperin myönsi valtioidenvälinen kauppakomissioni väliaikaisen viidentoista prosentin korotuksen ja sen pysyväiseksi saattamisesta on nyt taistelu käynnissä. Mutta valtioiden välisellä kauppakomissionilla ei o-

le valtaa määritellä valtioiden sisäisiä taksoja ja siksi tämä anomus kunkin valtion virastolle.

Ei ole suurtakaan epäilystä siitä, etteikö rautateiden vaatimus tulisi hyväksytyksi, ovathan niillä omat virkailijansa valtioiden viroissa. Ja rautateillähän on paljon valtteja, joita esitellään vaatimusten tueksi, m. m. se Adamsonin lain säätämä rautatietyöläisten kahdeksantunnin työpäivälaki, joka mahdollisesti lisäsi rautatieden kuluja muutamalla miljoonalla dollarilla, menee näin "kansallisen tarpeen" vaatiessa kahdeksankymmenen miljoonan dollarin valttima ja se se "kauntaa". Ja kaikki muutkin menot ovat kuulemma kohonneet aina "kymmenen 'pennyn' naulasta sadan tonnin veturiin saakka", kuten rautateiden vaatimuksissa selitetään.

Epäilemättä ovat rautateiden menot kohonneet. Esim. teräs, jota rautateillä käytetään joltinenkin määrä, on kohonnut hinnoissa. Mutta miten oikeastaan on tapahtunut, siitä ovat vain harvat selvillä.

Terästrustin osakas on samalla myöskin rautatieyhtiön osakas ja samoin hiilikaivannon ja muiden teollisuus-alojen, joilta rautatieyhtiö ostaa käyttötarpeita. Kun terästuotteet kohoavat, lisääntyvät rautateiden menot, mutta sitä ennen jo lisääntyvät terästrustin voitot ja rautatieyhtiön osakas vetää entistä korkeampia voittoja. Ja kun rautatieyhtiö korottaa palveluksensa hintaa muka kohonneitten kustannusten takia, korottaa se niitä siltä varalta, että voitotkin kohoavat. Näin saavuttaa rautatieyhtiön osakas korkeampia voittoja jokaisessa käänteessä. Mitä enemmän tavarain hinnat kohoavat, sitä enemmän kohoavat rautateiden osakasten voitot, vaikkakin rautateiden menot ovat kohoavinaan.

Tilastot osottavat, että rautateiden nettotulot olivat vuoden 1913 alussa 275 dollaria maililta, mutta vuoden 1916 lokakuulla jo 550 dollaria maililta. Ja niiden voitot olivat viime vuoden ajalla noin 700,000,000 dollaria.

Näiden tilastojen valossa, on vaikea nähdä, miksi rahtihintojen korottaminen on tarpeellista muuten kuin voittojen korottamiseksi.

Rautateiden voitot myönnetään olevan nykyisin korkeammat kuin milloinkaan niiden historiassa, mutta edelleen vaaditaan korotuksia. Ja vaatimuksissa puhutaan valituin sanoin isänmaallisuudesta. Puhutaan siitä, miten rautateillä on vakava kansallinen velvollisuus täytettävänään nykyisen tilanteen vallitessa ja että ne voivat täyttää sen vain siten, että niille myönnetään oikeus korottaa tulojaan.

Rautatieyhtiöiden osakkeenomistajien isänmaallisuus esiintyykin yksinomaan siinä, että ne vaativat suurempaa saalista itselleen. Muuan liikemies antoi äskettäin lausunnon, että tämä sota tulee suuresti vilkastuttamaan maamme liike-elämää ja että hän on yhtenä liikemiehenä valmistautunut ottamaan vastaan sen mitä se tuo mukanaan. Siten näyttävät rautatieyhtiötkin olevan. Ne ovat aivan valmiit ottamaan vastaan sotatilanteen tarjoamat tilaisuudet kiskoa enemmän voittoja, kuten kaikki muutkin liikemiehet.

Jokainen taiteilija puhuu suurin sanoin isänmaallisuudestaan ja niistä vakavista velvollisuuksista, joita sotatilanne muka asettaa heille. Ja kuitenkin jokainen heistä hykertelee käsiään, nähdessään sotatilanteen ajavan kansan sellaiseen asemaan, jossa sitä voidaan riistää enemmän kuin minkään muun tilanteen vallitessa.

Rautatieyhtiöt esim. selittävät vaatimuksissaan aivan julkeasti, että ne eivät ollenkaan antaudu väittelemään siitä, olisiko niille myönnettävä rahtihintojen korottamis-oikeus, vaan ainoastaan siitä, kuinka paljon niille tällä kertaa myönnettäisi.

Ja entäs työläiset? Niillekin lienee laskettu lisää kuormaa, mutta niiden kuormaan ei ole muistettu lisätä palkkoja, päinvastoin on niiltä otettu oikeus pois vastustaa julkeintakaan riistoa. Niiltä on viety oikeus tukea vaatimuksiaan sillä ainoalla tavalla, joka on niiden välittömästi käytettävissä, nimittäin lakolla.

Näin erilaisesti vaikuttaa "kansallinen kriisi", josta nykyisin niin paljon puhutaan, yhteiskunnan eri luokkiin. Mutta vaikka luokkajako esiintyykin nyt mitä selvimpänä, koetetaan sitä peittää keinoja valitsematta. Ja kun eivät muut keinot auta, turvaudutaan kansanvaltaisuuden nimessä pakkoon. Ja sen alle näyttää työväestönkin olevan pakko taipua — toistaiseksi.

Mutta palkankorotusvaatimuksista ei nyt olisi luovuttava. Kun kaikki teollisuusruhtinaatkin vaativat itselleen lisää tuloja ja kun tilastot kaikkialla osottavat, että ne vaativat niitä vain voittojen takia, niin työväestölläkin on sitä suurempi oikeus vaatia hiukan lisää palkkaa, sillä paikkansa pitävä totuus on, että vaikka palkat ovatkin hiukan kohonneet, ovat elintarpeet kohonneet hinnoissa sitäkin enemmän.

Toimittaja halutaan

Täten julistetaan aputoimittajan paikka Toverissa toimeensa kykenevien puoluetoverien haettavaksi. Hakijan tulee osata kunnollisesti ainakin englanninja suomenkieltä, käsittää sosialismin periaatteet ja tuntea tämän maan, samoin kuin yleismaailmallistakin työväenliikettä.

Hakemukset vaatimuksineen ovat lähetettävät ennen kesäkuun 9 päivää, 1917, osotteella:

Toverin johtokunta,
Box 99, Astoria, Ore.

SIELTÄ *ja* TÄÄLTÄ

Maksoi sakkonsa

Muuan oklahomalainen farmari ja demokraatipuolueen jäsen tuli äskettäin erään sikäläisen sosialistiosaston konttoriin, veti kymmenen dollarin rahan taskustaan, antoi sen sihteerille ja selitti:

"Se on sakko puolestani. Viimeisissä vaaleissa äänestin Woodrow Wilsonia siksi että hän piti meidät pois sodasta. Tästä lähtien tulen äänestämään sosialistipuoluetta, mutta sittekin olen ansainnut hiukan rangaistusta."

Ikävä vaan että kymmenen dollarin maksaminen ei enää pelasta maata siitä onnettomuudesta, johon äänestäjät sen syöksivät viimeisissä vaaleissa antamalla äänensä kapitalistipuolueille.

Kadun nainen

Helsingissä naisvalvoja tapasi toimessaan nuoren tytön, joka sairaana oli joutunut poliisien käsiin ja siitä — niin paatunut ja tyrtynyt, että poliisilaitoksen omien luetteloiden mukaan, häntä oli täytynyt kahdeksantoista kertaa rangaista seitsemän vuoden kuluessa, vaikka hän oli tuskin täyttänyt kahtakymmentä vuotta.

— Kuka sinut ensi kerran saastutti, kysyi naisvalvoja.

— Hän oli upseeri!

— Vänrikkikö?

— Parempi!

— Kapteeni?

— Parempi!

— No, mikä hän oli sitten?

— Eversti. Nyt hän on ammutalamaisten vapautta vastaan."

Mitään sellaista lakia, joka oikeuttaisi poliisiviranomaisia tunkeutumaan yksityisiin paikoihin, ei ole olemassa, eikä sitä ole koskaan ollut, eikä voida mainita, sillä kuten Lord Camden sanoi: "lakikirjojen vaiteliaisuus tässä suhteessa puhuu syytettyä vastaan" (syytettynä tuossa asiassa oli luvatonta valtaa käyttävä poliisi.) Yleisen lain mukaan kuninkaallakaan ei ole oikeutta tunkeutua ilman laillista valtuutusta halvimman alamaisensa asuntoon pelkän epäluulon takia, että tämä alamainen on tehnyt tahi oli tekemäisillään rikoksen. Valtion kuvernöörillä, jolle perustuslaki myöntää kansan korkeimman toimeenpanovallan, ei ole sellaista oikeutta. Näyttää siltä kuin nämä syytetyt poliisit ajattelisivat, että rajotukset, jotka estävät kuninkaitten ja kuvernöörien toimintavapautta, eivät merkitse mitään New Yorkin poliiseille. He näyttävät kuvittelevansa, että he, koska ovat poliiseja, ovat vapautetut kaikista perustuslain rajotuksista ja että heillä on valtuuksia, jotka oikeuttavat heitä mielensä mukaan tunkeutumaan yksityisiin asuntoihin, klubeihin tahi kansalaisten liikepaikkoihin. Ei voi liian usein uudestaan painostaa, **että heillä ei ole mitään sellaista oikeutta."**